

MAJANDUSÕPETUS (G1)

Koostaja(d)	Gerli Veeleid, Maris Männik-Gaite Cruz
Eeltingimused osalemiseks	Transport ja logistika kimbu valimine.
Õppekorraldus, sh osalejate arv	Kursus toimub 2 tundi nädalas õppeperioodi jooksul. Osalejate arv 20 – 36.
Vajalikud õppematerjalid ja –vahendid	JA Eesti “Majandusõpik gümnaasiumile”
Muu korralduslik info	

Kursuse kirjeldus

Kursuse eesmärk on avardada õppija silmaringi ja omandada mõistmine, kuidas me kõik oleme osa majandusest. Arusaamine ühiskonnas toimuvatest nähtustest ja protsessidest ning vastastikustest seostest nii üksikisiku, ettevõtte, riigi kui ka rahvusvahelisel tasandil. Seejuures arendada õpilastes ettevõtlikku ja keskkonda väärtustavat ning säästvat eluhoiakut, probleemide lahendamise ja uurimise oskusi. Anda tulevikuks kaasa oskused ja teadmised, et mõista ja analüüsida isiklikke valikute tähtsust igapäevases elus otsuste langetamisel.

Õpitulemused

Kursuse läbimise tulemusena saab õppija aru majanduse toimimisest mikro- ja makrotasandil.

- Kuidas langetavad valikuid inividid, ettevõtted ja valitsused ressursside nappuses ning kuidas kandub see üle indiviidi isiklikku eelarve planeerimisse, säästmisesse ja investeerimisse.
- Millist tähtsust mängib otsuste langetamisel kriitiline ja analüüsiv meel ja kuidas majanduspoliitilised otsused mõjutavad ühiskonda ja selle toimimist.
- Kas ja mil moel mõjutavad maksud sotsiaalset heaolu ning millist rolli mängib kaubandus globaliseerumisel ning kuidas mõjutab muutuv majandus riike ja indiviide ülemaailmselt.

Kursuse lõpuks oskab õppija langetada esimesi edasiviivaid valikuid oma karjääri suunas ning näeb ennast osana majandusest ja teab kuidas tema otsused mõjutavad majandust.

Õppesisu

Majandusõpetuse kursus on jagatud seitsmeks suuremaks teemaks: majanduse olemus, nõudmine ja pakkumine turul, inimene kui ressursside omanik, ettevõtlik töötaja ja rahatark tarbija, ettevõtlus, raha ja finantsmajandus, valitsuse osa majanduses ja rahvusvaheline majandus.

Majanduse olemus: Soovid ja vajadused. Nappus ja kompromiss, alternatiivkulu. Majandusringlus. Majanduse põhivalikud: Mida? Kuidas? Kellele? Tootmistegurid: loodusressursid, inimressursid ja kapital. Tootmisvõimaluste piir. Turumajanduse alused. Majandusteaduse harud mikro- ja makroökonoomika.

Nõudmine ja pakkumine turul: Nõudlus, pakkumine, tasakaaluhind, nõudluselastsus, hinnamõju. Nõudluse ja pakkumise muutused, neid mõjutavad tegurid. Turuhind ja turu tasakaal, defitsiit ja ülepakkumine.

Inimene kui ressursside omanik, ettevõtlik töötaja ja rahatark tarbija: Isiklik ja pere eelarve. Arukas rahakasutus, säästmine, laenamine, investeerimine, pension ja kindlustus. Tarbija ja arukas tarbimine. Tööjõud ja tööhõive tööturul. Nõuded haridusele ja pädevusele töökohal, oskuste ja kogemuste tähtsus, elukestev õpe ja isiklik areng. Tööle kandideerimine, elulookirjelduse ja kaaskirja koostamine, töölevõtu vestlus. Erinevad lepingulised töövormid. Palgad. Maksud ja maksed töötasult. Töötaja, juhi ja alluva rollid. Töösuhteid reguleerivad õigusaktid.

Ettevõtlus: Kasumimotiiv ja ettevõtlikkus. Äriideed ja ettevõtte edutegurid. Innovatsiooni, tehnoloogia, tootlikkuse ja kvalifitseeritud tööjõu tähtsus ettevõtluses. Ettevõtte vormid Eestis. Ettevõtte alustamine ja rahastamine. Toodete ja teenuste hinna kujunemine. Turg ja turundus. Ettevõtete väärtpaberid ja börs. Vastutustundlik ja sotsiaalne ettevõtlus. Ringmajandus. Ettevõtluse roll majandusringluses ja riigis.

Raha ja finantsmajandus: Raha funktsioonid ja roll majanduses. Pangandussüsteem, keskpanga ja kommertspankade ülesanded raharingluses. Finantsasutuste pakutavad teenused. Finantssüsteemi toimimine. Tarbijahinnaindeks.

Valitsuse osa majanduses: Valitsuse roll majanduses ja ülesanded turu reguleerimisel. Riigieelarve moodustamine, tulud ja kulud, eelarve puudujääk ja riigivõlg. Erinevad maksusüsteemid, nende eelised ja puudused. Otsesed ja kaudsed maksud Eestis, maksupoliitika. Majanduse tsüklilisus, valitsuse roll riigi stabiilse arengu tagamisel.

*Kursuse lõpetamise tingimused arutatakse grupiga läbi esimesel kohtumisel.
Kokkulepped on kirjas Stuudiumi päevikus õppeaine info all (hindamisjuhend).*

Rahvusvaheline majandus: Riikide võrdlemine ja rühmitamine erinevate majandusnäitajate alusel. Rahvusvahelised majandusorganisatsioonid, Euroopa Liit ja vabakaubandus. Globaliseerumine maailmamajanduses, riikide erinev arengutase ja tööränne, ressursside ammendumine ja keskkonnaprobleemid.